

سیدی

نجات

معاونت پژوهش مدرسه علمیه اسلام شناسی حضرت زهرا سلام الله علیها

مرکز تخصصی زن و خانواده

پی نوشت

- ۱- مطهری، مرتضی، مسئله حجاب، ص ۷۳-۷۲.
- ۲- راغب اصفهانی، مفردات الفاظ القرآن، ماده عفت.
- ۳- مطهری، مرتضی، تعلیم و تربیت، ص ۱۵۰.
- ۴- احزاب/۵۹.
- ۵- احزاب/۳۲.
- ۶- احزاب/۳۳.
- ۷- طباطبایی، محمد حسین، المیزان فی تفسیر القرآن، ۱۶/۳۰۹.
- ۸- برای چشمه‌پای، ص ۳۱.
- ۹- آیت الله مصطفی نورانی، سعادت خانواده در ازدواج، ص ۱۳۶.
- ۱۰- کتاب برای چشمه‌پای ص ۳۲ و نیز سعادت خانواده در ازدواج، ص ۱۳۶.
- ۱۱- کتاب برای چشمه‌پای ص ۳۴.
- ۱۲- داستانهایی از چشم و نگاه، علی میر خلف زاده، ص ۱۷۸ - ۱۷۹.
- ۱۳- دکتر مارکس لوتر، روانشناسی رنگ، ص ۶۵.
- ۱۴- زیگموند فروید روانشناسی در خدمت سیاست، ص ۶۵.
- ۱۵- جوانی پر رنج ص ۲۳۵؛ به نقل از کتاب برای چشمه‌پای ص ۳۶ و ۳۷.

معاونت پژوهش مدرسه علمیه اسلام شناسی حضرت زهرا سلام الله علیها

مشهد، چهارراه لشگر، امام خمینی ۴۸، پلاک ۸۶۶، طبقه اول

۰۵۱۳۸۵۲۵۲۵۱

www.islamshenasi.ir

is.pajohesh@yahoo.com

ایجاد سادیسم است. [۱۱] اصولاً اکثر بیماری جوانان از این ره گذر آغاز می شود زیرا چشم می بیند و دل می خواهد و قلب برای بدست آوردن خواسته خود فعالیت می کند و روح تسخیر می شود و چون کار به جایی نمی رسد و جو طبیعی این رشته را پاره می کند و پاره شدن رشته ی این لذت تماماً ایجاد یک عقده ی روانی می شود و روحش متزلزل می شود. [۱۲]

عوارض پوشش نامناسب: بعضی با دیدن فرم لباس که بدن را نمایان می سازد، تحریک می شوند، برجستگی های بدن اگر در لباس ظاهر شوند، مرد آن را تعمیم داده و لذت می برد. اینجاست که نشان دادن برجستگی های بدن با لباس همانند عریان بودن است. بعضی با دیدن افراد چاق و بعضی با دیدن افراد لاغر تحریک می شوند، و بعضی با نوع راه رفتن ... همه از این موارداند. [۱۳]

بسیاری از تجار بزرگ جهان، از زن برای فروش کالا استفاده می کنند، عکس بدن آنها را روی جوراب و ... می اندازند یا او را در کنار اشیاء قرار می دهند، مردها در حقیقت عکس زن را می خردند نه کالا را! از نظر فروید مرد با دیدن تصاویر و عکس ها که نمایانگر چیزی از زن باشد، لذت برده و ارضاء می شود. [۱۴]

ناراحتیهای عصبی: عدم پوشش مناسب بانوان در جامعه سبب شده تا ناراحتی های عصبی نمود پیدا کند و از این روست که روانپزشکان در کسانی که مدتی گرفتار تحریکات جنسی بدون ارضاء شده اند بیشتر ناراحتیهای عصبی و (روان تنی) زیر یا پاره ای از آنها را ملاحظه کرده اند: ۱- دشواری در تنفس. ۲- درد اطراف قلب. ۳- بالا رفتن طپش قلب. ۴- ضعف و خستگی و کوفتگی عمومی. ۵- درد و مالش معده. ۶- سر درد. ۷- هراس و دلهره از خطرات غیر قابل توصیف و... [۱۵]

ضرورت حجاب و پوشیدگی از دیدگاه روان شناسان
جاذبه زن و مرد: دانشمندان آلمانی به وسیله آزمایشاتی ثابت کرده اند که امواج نامرئی الکتریکی مثبت از مردان و الکتریسیته منفی از زنان ساطع می شود و بر طبق آن یکدیگر را جذب می کنند. [۸]

در میان کلیه موجودات عالم اعم از انسان و حیوان و غیره اینها رابطه ی مغناطیسی و الکتریک «قوه جاذبه» وجود دارد و به وسیله آن یکدیگر را جذب می کنند. [۹]

الکتریسیته و جاذبه مثبت که در مرد و جنس نر بطور کلی موجود می باشد، جنس مقابلش را که دارای الکتریسیته منفی است به طرف خود می کشاند و آنرا بسوی خود جذب می نماید و این نیروی موجود چیزی است که هیچ عاملی نمی تواند از آن جلوگیری به عمل آورد زیرا آن وسیله برای دوام بقای نسل می باشد. اما باید به این موضوع توجه داشت که الکتریسیته و قوه مغناطیسی یا جاذبه در شرایط خاصی بوجود می آید و هرچه این شروط مهیاتر باشد نتیجه یا راندمان آن بیشتر خواهد بود. [۱۰]

کلیه روانشناسان چشم چرانی را یک نوع انحراف روانی قلمداد می کنند. این انحراف هرگاه در کسی بوجود آید قابل توقف نخواهد بود و هر لحظه بر میزان آن افزوده خواهد شد. یک فرد چشم چران هرگز با چند ساعت چشم چرانی نمودن در روز قانع نمی شود و این حالت کم کم در او یک حالت وحشیانه و حیوانی خاصی به وجود می آورد و رفته رفته او را به یک بیماری و انحراف روانی دیگر به نام (vojeurisme) مبتلا می سازد. در این حال بیمار از تماشای بدن عریان و ... لذت می برد و این مرحله مقدمه

شورای فرهنگ عمومی کشور، سالروز قیام مردم مشهد را علیه کشف حجاب که در روز ۲۱ تیرماه رخ داد، به عنوان روز عفاف و حجاب نام‌گذاری کرده است. قیام مردم مشهد و واقعه‌ی مسجد گوهرشاد در مقابله با کشف حجاب رضاخانی علت اصلی نام‌گذاری این روز است.

درآمد

معنای لغوی «حجاب» که در عصر ما این کلمه برای پوشش زن معروف شده است چیست؟ کلمه حجاب هم به معنی پوشیدن است و هم به معنی پرده و حاجب. بیشتر استعمالش به معنی پرده است.

استعمال کلمه حجاب در مورد پوشش زن یک اصطلاح نسبتاً جدید است. در قدیم و مخصوصاً در اصطلاح فقها کلمه «ستر» که به معنی پوشش است به کار رفته است. و بهتر بود این کلمه عوض نمی‌شد و ما همان کلمه پوشش را به کار می‌بردیم. زیرا چنان که گفتیم معنی شایع لغت «حجاب» پرده است. و اگر در مورد پوشش به کار برده می‌شود به اعتبار پشت پرده واقع شدن زن است و همین امر موجب شده که عده زیادی گمان کنند که اسلام خواسته است زن همیشه پشت پرده و درخانه محبوس باشد و بیرون نرود. [۱]

عفاف نیز واژه‌ای عربی است که با فرهنگ اسلامی و دینی وارد زبان فارسی شده است. عفاف را به معنای خود نگهداری و باز داشتن نفس انسانی از محرمات و خواهش‌های شهوانی، دانسته‌اند. راغب در مفردات می‌گوید: «العفة

حصول حاله للنفس تمتنع بها عن غلبه الشهوة والمتعفف المتعاطی لذلک بضرب من الممارسه والقهر». [۲]

فرق عفاف و حجاب: مساله اصلی و بنیادین عفت است. عفت فراتر و برتر از حجاب است. حجاب، همان پوشش ویژه عفت، یک خصلت و بینش و منش است. حجاب، پوششی بیرونی است؛ ولی عفت، هم پوشش بیرونی و هم پوشش درونی است. حجاب می‌تواند: یابی، تحصیلی، ظاهری و یاغیره اختیاری باشد؛ ولی عفت، یک خصلت و ارزش اختیاری است. عفت نموده‌های گوناگونی دارد؛ از جمله: عفت در نگاه، عفت در سخن، عفت در شهوت و ... ممکن است کسی حجاب مناسب داشته باشد ولی عفت در نگاه، سخن گفتن و یا امور جنسی نداشته باشد که این خودنمونه حجاب بدون عفت است، بنابراین برای سالم سازی جامعه به دنبال عفت عمومی باشیم تا حجاب آگاهانه گسترش یابد. [۳]

گونه‌های حجاب

۱) حجاب پوششی: در یک فرمان از این دستوره‌های سه گانه، خدا از پیامبر (صلی الله و علیه و آله وسلم) خواسته است تا همسران و دختران خود و نیز همسران اهل ایمان را، به رعایت و حفظ نوعی از پوشش دعوت کند تا از این رهگذر مورد اذیت قرار نگیرند: «يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لَأَزْوَاجِكُمْ وَبَنَاتِكُمْ وَنِسَاءَ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ...» «ای پیامبر به همسر و دخترانت و زنان مؤمنان بگو: جلاباب‌ها [=روسری‌های بلند] خود را بر خویش فرو افکنند، این کار برای آن که شناخته شوند و مورد اذیت و آزار قرار

نگیرند مناسب تر است.». [۴] در این آیه شریفه بی آن که خداوند، حد و اندازه و ریز مسایل حجاب و پوشش را بیان کند- دستور می‌دهد که پوشش و فرو انداختن چادر و یا روسری‌های خانواده پیامبر (صلی الله علیه و آله وسلم) و سایر بانوان مؤمنین به گونه‌ای باشد که مانع جلب نگاه‌ها و آزارها شود.

۲) حجاب گفتاری: دستور دوم خداوند درباره حجاب، به شیوه مخصوصی از سخن گفتن و کارکرد آن در تعامل اجتماعی زنان، نظر دارد و بی آن که از واژه حجاب استفاده کند: «يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِنَ النِّسَاءِ إِنِ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا» «ای همسران پیامبر، شما همچون یکی از زنان معمولی نیستید، اگر تقوا پیشه کنید، پس به گونه‌ای هوس انگیز سخن نگوئید که بیماردلان در شما طمع کنند و سخن شایسته بگوئید.». [۵]

آیه شریفه - با پیش فرض مشروعیت و روا بودن اصل سخن گفتن زن با مرد نامحرم، سخن گفتن زنان با مردان نامحرم را بر دوگونه تقسیم کرده است؛ قسم نخست، سخن گفتن معمولی و متعارف است که در آن هیچ تغییری در آهنگ صدای زن، رخ نمی‌دهد و قسم دوم؛ اینکه سخن گفتنی که در آن واژه‌ها به گونه خاصی لطیف و تحریک آمیز انتخاب شده و یا با لحن و طنین خاصی ادا می‌شود.

قرآن کریم، از شیوه دوم، نهی کرده است و دلیل آن را چنین بیان کرده است که سخن متعارف و معمولی از طمع و انگیزش هوس افراد مریض و بیمار دلی که در پی بهره جویی و کامجویی بر می‌آیند، جلوگیری می‌کند

۳) حجاب رفتاری

پاره‌ای از رفتارها در تعامل و معاشرت زنان و مردان چنان است که پیام‌های ویژه‌ای را در دو سوی طهارت و پاک‌ی و یا انحراف و آلودگی، برای طرف مقابل به همراه دارد. در قرآن کریم نمونه‌های از این گونه رفتارها یاد شده و مسلمانان به ویژه بانوان مسلمان که ساختار جسمانی، اندامی و شیوه‌های رفتاری آنان حساسیت بیشتری را سبب می‌شود و باعث جلب توجه مردان می‌گردد- دستور داده شده است که از چنان شیوه‌های رفتاری بپرهیزند و بر حذر باشند.

به عنوان مثال تبرج= خودنمایی: قرآن نوع خاصی از رفتار و حضور اجتماعی زنان را «تبرج» نامیده و از آن نهی کرده است: «وَلَا تَبْرَجْنَ تَبْرُجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ» «هم چون دوران جاهلیت نخستین در میان مردم ظاهر نشوید. [۶] علامه طباطبایی در مقصود از «تبرج جاهلی» می‌نویسد: «تبرج، خود را نشان دادن برای مردم است، بدان سان که ساختمان‌های رفیع در چشم بینندگان، خود نمایی می‌کنند. [۷]